

TIÖMA FUM DÖKTER MENĆLIKKAJT

TIÖMA FUM DÖKTER
MENĆLIKKAJT

ISBN 978-83-957318-6-0

 Centrum Zaangażowanych Badań
nad Ciągłością Kulturową

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

Stowarzyszenie
WILAMOWIANIE

Tiöma fum Dökter
Menčikkkäjt

Menčikkkäjt

Tiöma fum Dökter

ISBN 978-83-957318-6-0

788395 731860

Centrum Zaangażowanych Badań
nad Ciągłością Kulturową

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

Stowarzyszenie
WILAMÓWIANIE

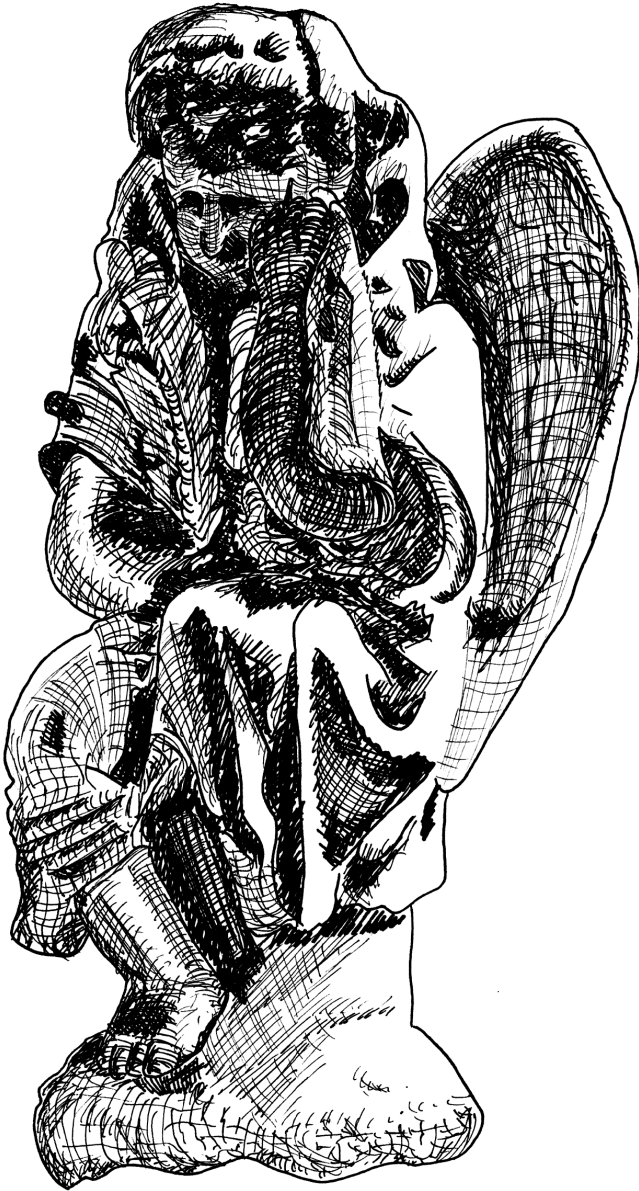

TIÖMA FUM DÖKTER MENĆLIKKAJT

*Cyzomagylet an ilustrjyt
fur J. fum Märyńok-Jacki*

WYMYSOÜ-WARŚAW-WIN

Dy wełt ej andyšt gywiöda
Yhy hyy štyma
Zy pišpyn feršidnikjys
Mā fyšt y dam gypišper rym
Derwajł fyngt'ā ny dos, wo'ā wje weła
Gük mā wiöe āzu nönd gywast

DER DRECYTY JENER CWE TOÜZYT NIÖENCA

5

Yh stej uf

S'hac wekt zih uf

Yh as ufa mügja

S'hac kłopt hater

S'mü dy ödyn myt frysum blüt

[wejwułn

Yhy gej rym

S'hac kłopt nö hater

Yhy sou o

S'hac kłopt fryłik

Yhy stajg yn cug

S'hac wjyd ślyfrik

Yhy zec mih

S'hac kłopt an kłopt

Yh adślöf

6

DER DRECYTY...

S'hac wjyd amałik

Yhy nyk

S'hac rüt

Yh wek mih uf

S'hac kłopt wejder zu, wi's gykłopt

[hot

Yh bygän ym andyn hac

Mäj hac łahułt

Yhy ga a śtyk papjyr

Mäj hac wjyd łiht

Yhy gej weter

Mäj hac błajt byłiöeht

Byn frajnda zycwer dyškürjyn

Mäj hac kuzt myt mer myt

Za'h ufs kamela

Yh bygräjf's ny

DER DRECYTY...

7

Yh ślöf

Yh wek mih uf

Har wekt zih ny uf

Har łajgt

Zäj hac wjet zih

Mäj hac wjet zih

S'hac fu dam łand wjet zih

Oły hiöera

S'kuzt P****cz

Zäj hac błajt stejn

Mäj hac błajt stejn

S'hac fu dam łand błajt stejn

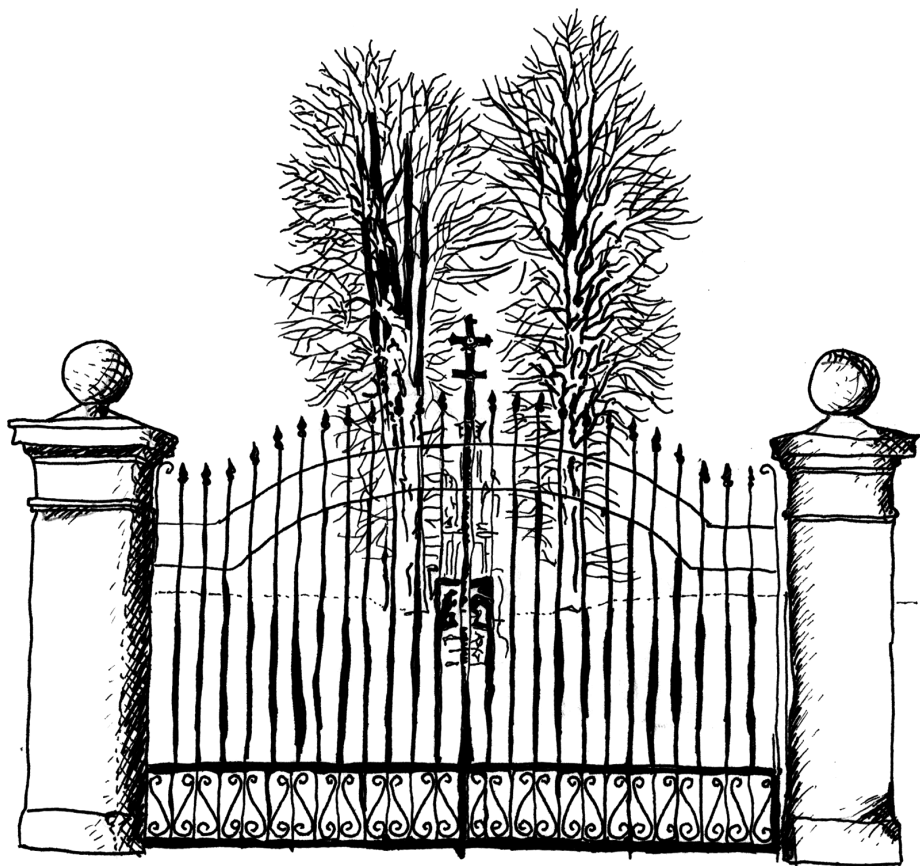
Har ej gyštiörwa fjyr yns

Mäj hac ej gyštiörwa fjyr dos łand

Dos łand ej gyštiörwa fjyr mäj hac

I

Dy Menćlıkjy
höfnan

Uf dy wełt zo kuma
À kyndła
À biwła
Derwäjł ej kuma à mäkja
Dy ełdyn zäjn fruł
Zej wan's ufcin
Uf à güty tohter

Uf dy wełt zo kuma
Wejder à kyndła
À biwła
Zej wan's ufcin uf àn kłopa
Derwäjł ej kuma à mäkja
S'ej oü güt
Zej wan's łön zih łjyn

I4

Å BIWŁA

Uf dy wełt zo kuma

Nö å kyndła

Å biwła

Derwäjł

Ej kuma å mäkja

Må djef ufnama, wo der Götyhjer gyt

Uf dy wełt zo kuma

Å biwła

Å biwła

Å kliner büw

Å kliner kłop

Wo'a wyt amöł zäjñ grus

Derwäjł ej kuma å mäkja

Wejder å mäkja

Dy müter gräjnt
Der kłop ej bejz
Gük dos zej ny ej śylik
Áni dos, wo gybün wiöe
Áni dy hybama

Nö piöer jür
Ej kuma à büw
Oły wün fruł
Zej hon'á uf á würikja kłopa ufgycün
Derwäjł wysa zy ny
Uf wo dy wełt ej kuma
Uf wo zej zäjn gykuma
Uf wo har wyt kuma
Án diöh wos wyt'á diöhgejn müsa

À BÜW EJ À GYŁYK
FUM HYMUŁ

17

S'ej kuma uf yns à gyłyk
Do der Göty-Hjer hôt gysökt an
[büwa
Der foter hôt'ä y dy hej gyhöwa
Har ej gybün ym Ustermöntag
Äzu bycähuł't'ä, do'ä zäj zun ej
Döht ämöł à müter y är klina stot
Har wühs sejn y dy hej
À wiöe grus an stiök
Der foter łjyt'ä, wi cy ława
Dy müter wi cy bata
Har hôt zih ferwejwa
Hot hefa kyndyn
Oły zu grus an stecik
Wi har

Ok dy bow

Åbysła dyr

Oder har wiöe wihtikjer

S'ej kuma uf yns å gyłyk

Do der Göty-Hjer höt gysökt ån

[büwa

Der foter höt'å y dy hej gyhöwa

Har ej gybün yn Fyngsta

Åzu bycåhułt'å, do'å zåj zun ej

Döht åmöł å müter y år klina stot

Har wühs séjn y dy hej

Ån'å ļjyt zih gü

Der foter sökt'å y dy síln

Dy müter maht'um c'asa ån zy

[wüs'um

Do'ä zih kon łjyn
 Nöht wiöd'ä prezident
 Än dy ełdyn wün nö hater stułc
 Fu jym zun

S'ej kuma uf yns ä gyłyk
 Do der Göty-Hjer höt gysökt än
 [büwa

Der foter höt'ä y dy hej gyhöwa
 Har ej gybün yn Fyngsta
 Äzu bycähukt'ä, do'ä zäj zun ej
 Döht ämöł ä müter y är klina stot
 Der büw höt hefa gybata
 Wos maht dy müter fruł
 Ym foter wiöe sun's cywejder
 Oder wi'ä ging ufa fiöen

Än ä gruser prałat ej gybłejn
Wiöe der foter stułc
Wi oły ymsrod

S'ej kuma uf yns ä gyłyk
Do der Göty-Hjer höt gysökt än
[büwa

Der foter höt'ä y dy hej gyhöwa
Har ej gybün yn Fyngsta
Äzu bycähułt'ä, do'ä zäj zun ej
Döht ämöł ä müter y är klina štot
Oder der büw wühs ny zjyr
Har kuzt ny
Har zung nok
Än brumt
Än'ä wułd ny ata

Endlik sökta z'ä
 Cyr fryndsoft wäjt
 Cyn zyta gyšwystyn, wo zy hota kà
 [kyndyn

S'ej kuma uf yns ä kynd
 Wer hon ny gan öbaht
 Wer döhta, do y dan jün
 Djef'ä ny ufpasa
 Har ej gybün ämöł ym mjeca
 Dy müter ļjyt'ä ufroüma mytum
 [fläkla

Der foter ļjyt'ä ata myter gäsuł
 Dy baba ļjyt'ä štarwa mytum bājšpil
 S'wiöe ämöł ä familyj
 Zy ławta y är klina štot

Zy hota fynf zyn

Der jyſty hot gytrunka an dy bow

[gyſliöen

Der ander höt dy konſtytucyj byrüt

Der dryty gynus kyndyn

Å fhyda ſökta zy yn niöenhoüz

Å der fynfty müſt zäjn ałan

Štułc wün zy jok fu dräj

Fu dan jyſta

Ån miöehysmöł fu dam fhyda

Wen zy fönum fercyłta

Do'a yn wäjta łendyn ſtüdjyt

Der łecty höt dy ełdyn ymganga

Di zäjn gyſtiörwa

Ån bocam end trüga zy ym hac

Dy busyt uf dan łecta

Do'ä zu unferkuma ej
Do zy liwer wjyn hon
Wejder dan fjyda
Oba giöe kån
Oba do'ä dy koşjerka erlydikt
Zu wi dos ny myt åm ny gywułta

[kynd

Zih hot gyhot

S'BIWŁA KOM
UF DY WEŁT

25

S'biwła kom uf dy wełt, ojej
Dy hybama's huh hełt, oju
Der foter wyt zih frąjn, ojej
Giełd hefa mü'a łąjn, oju

Tiöefa müswy's gryht
Dy babka ołdy śpryht
War wyt's ju gejn tiöefa?
Der pot ej byzöfa

Nymt'a dy hybama
Bady wan zy łoma
Bocár kjih, an dy pot?
Ej di bow mej wat?

Yr kjuh hon zy gytoüft
Der foter weter zoüft
Wäl'ä endlik höt än zun
Wifuł ä gywun

Ä kund zih fräjyn hałt
Bo s'biwła wiöd ju kołd
Troürik wiöd dy bow
Do's kyndła ny ławt

Do wejder trunk der kłop
Byrysa höt dy łap
Cyr bow müst'ä sun gejn
Cajt łis'ä ny fergejn

Dy bow wejder troürik
Der boüh wejder koülik
Gyfotyn än hybama
Y dy hyt wejder koma

S'biwła kom uf dy wełt, ojej
Hybama ejs śun hełt, oju
Der foter nymt à fłoś, ojej
À pöst's łiw y dy koś, oju

Ym wunder ej der fiöer
Fu wu à śejny wiöer
Hon zyty öemy łout
Fyläjht y Win gykoüft?

Gytoüft ej śun dos kynd
Wäggygłyhja ej dy zynd
Yn kraćum gejt der pot
Har ej à fester kłop

Byzöfa oły bałd
À zun gytoüft höt hałt
Àn kymt'à ju yn ham
À hynkt wi wje'à łom

Dy babka ej bym bet
Cügylön ejn ju ny het
Har śtyst zy oder wäg
Cyrysta höt dy fläk

Dy babka fełt ju ym
S'gyzyht gybłejn ej śłym
Ejn höt oder kã strah
Har nymt zih sun cyr bow

Dy bow wejder troürik
Der boüh wejder koułik
S'kyndła wyt kuma bałd
S'biwła zo dos zãjn hałt

Dy hybama by jyr
Bywyšt cyśwycty štjyn
Dy pot byr müter ej
Bo hater tüt's'er wej

30 S'BIWŁA KOM...

Dy wejwa gejn ny wąg
Ferbłita wäjsy fläk
Dy hybama ym blüt:
Dö ej yhta ny güť

Byr müter ej dy pot
Byzöfa ej jyr kłöp
Zej wan ju tiöefa bałd
S'zo zäjñ à büwła hałť

Wi s'kyndła kuma ej
Gysrejñ hon zy fur wej
Dy hybama ym blüt
Mümy, s'kyndła ej tut!

Dy müter fekt yn ślöf
Der foter zih ju löwt
Fjyn trynkjeräjkołegja
Ho'h cwe fada cyn egja

Derwäjł kymt ju á śrák
Fur ganca bowaśtak
Rift's foter, ku yn ham!
Gyśihta zäjn gyśan

Der foter yn ham śtajgt
Dy bow ufum brat łajgt
Gywośa, ogycün
Ázu wi wen's wje rün

O bowy, stej ju uf
Wu ej der ander büw
Å zit wajs, ony blüt
Zaj ander biwła tut

Gytoüft gük s'kyndła wjyd
Fur hybama yr hyt
Der wjyt hywt cy grasjyn
Bo dy fiöen äzu łjyn

Do s'kyndła wi ej tut
Gytoüft ny äzu güt
Kymt nöhta ny yn hymuł
S'ej wat zöfuł wi drymuł

Der foter weter zuf
Àzu do zoüwer štiorw
Zöfuł maht menćlikkajt
Wen öüsüht höt zy wajt

Der zun mäjner ej ädklöüfa
Yhy ho kån zun fu hoüt o
Har zułd zäjñ à fotyś böta
Derwäjł hõt' à mih ferröta
Har zułd ynzer ere štyma
Derwäjł łyt' à zy fylyma

Oüz à kynd wiöe' à zu atsum
Yhy löwt' à štajd, do bocum
Trafa fu àm nökwys mäkja
Diöft' à ny hoün myt kån fläkja
Nöhtha zoh' à ju zäj löda
Ej' à gryht andyšt gywiöda

Yhy ziöet'um, do cyn zyta
Öema loüt gykloüt zih höt'ä
Zo'ä ufhjyn myt dar dułyt
Benk yr kjuh zäjn mäkja fuły
S'gyt ju räjhy familyja
Djef'ä ny tün mer di weja

Derwäjł wułd'ä mih ny hühja
Bałd gyflöga zäjn dy stiöhja
Yh ging cün'ä ony łaha
Go'h ju giełd ufs potratmaha
Ejm ziöet yh, do'ä zo enda
Ynzer familyj cy senda

Wi dy zah wiöd'um ju wysłik
Do zäj mäkja wjyd ny jyśłik
Wułd'ä mih mejer ny kena
Zih fu ynzer wjytśoft trena
Dret yh, wen gryht ny ufhjyt'ä
Har höt zih uf mejh fergryfa

Do der Göt wyt fjyr dos śtröfa
Wułd yh ziöen, ok gryht ädkłüf'ä
Nöhtha ej'ä ju ferśwunda
Nimyd höt'ä ny gyfunda
Byter bycołt'ä zäj dułyt
Was yh do'ä ny ej fruł yt

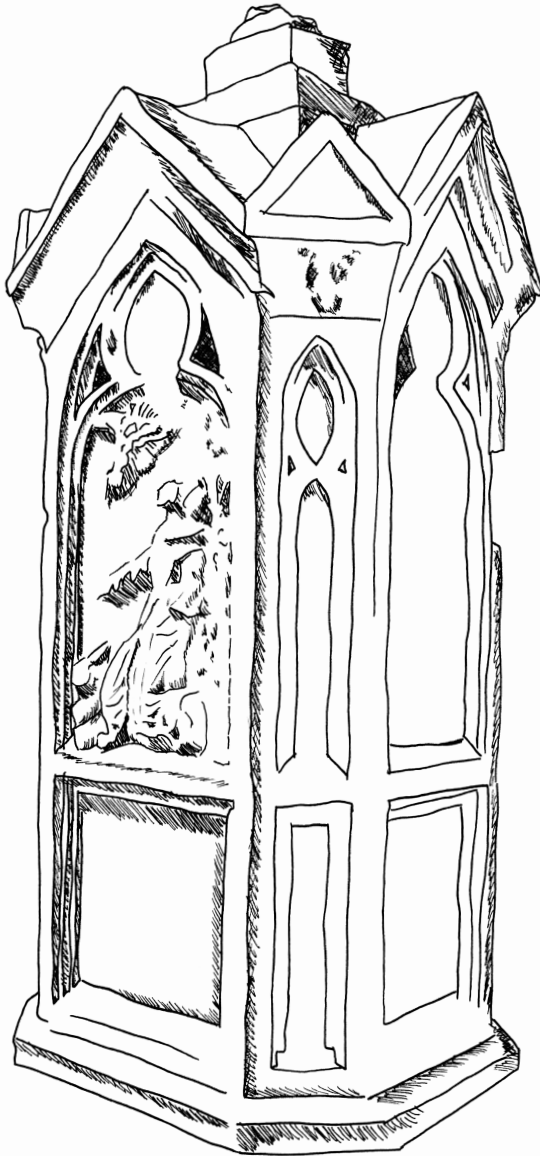
Ämöl wiöe'h ä klinys kyndła
Kant mäj hac äni ä zyndła
Wiöe'h y mem foter gyhüzum
Wiöe har fjyr mejh äzu tüzum
Łjyt'ä mih jysty śryt maha
Myt gybat än mytum łaha

Ämöl łjyt yh s'mäkja kena
Fu wyłum wułd zih ny trena
Hac mäjś hüw äzu cy śmaca
Idy wäjł, wi'h kund's ny haca
Idy cajt wułd yh cübrenģja
Wje'h mih ony ejs ufhengja

40 DER FELÜNY FOTER

Derwäjł ziöet y yns mäj foter
Łang zih łiwa ju ny water
Müst dos öemy band byenda
Mäj gyłyhter zu ny śenda

II

S' Menćlıkjy

Ława

S'wiöe ämöł ä lyndwüm, ä gruser
Grod wi wiöe ä wynter gruser
Zos'ä jok y är jam
Diöt wiöe'ä mej wi dyham

Diöt höt'ä zih ganc gybäjct
Äna sun zugiöe gyśpäjzt
Wułd'ä zih fu diöt ny rjyn
Fuł äjgybäjct hot'ä s'gyhjyn

Wułd'ä ju diöt hefa iba
Ä grus fläs tot'ä ju liwa
Wułd'ä ju nö gryser wada
Do zih fjeta fönum hada

46 DER FREŚLYNDWÜM

Höt'ä diöt ołys gyhöwa
Oły tota'ä nö löwa
Do'ä ej zu grus gywiöda
Do'ä ufštejn gryht dy löda

Ander fihjyn wułd'ä śiöeha
Wi'ä jok ofüng cy śniöeha
Müsta zy oły adkłoüfa
Ys jyśty besty löh löüfa

Et ej'ä zu grus gywahsa
Dy hinyń füngä cy kaksa
Ä har nymt zih än wył priglń
Myta henda, myta fłyglń

Derwäjł ej'á ju cy grus
Gük'á dy gancy tjyr stus
Roüsgejn kund'á ju ny gryhta
Wos wa'h maha, eta śpryht'á

Śłyt'á uf dy wand ju fest
Ádkłóüfa fur jam dy gest
S'ej ju fjyr zy mej ká płoc
Oły śpjyn ju bałd zäj hac

Wi'á uf dy wand zu jat
Gyrüt zih s'gybjyg ju hot
Ána cyzomagyoła
Ej gybłejn á stán, á śmala

48 DER FREŚLYNDWÜM

S'hülf kã bruma àn kã friza
Łejgja łis s'ława à riza
Wu wułd gryser wi Göt wada
Àn hita dy götyshada

Derwäjł ej der rãn gykuma
Śtyłnik wiöd ju s'wespazuma
Śtyłnik wiöda oły riza
Wo zih śtiöek yn łouita wyza

Ejwer oła grusa wöga
Wáz zih et à rãnaböga
Wo oüz signål fum łiwa
Ej ju y dy hej gyhöwa

DER FREŚLYNDWÜM 49

Ny traht jüh yms blüt, ny traht jüh
[yms flás

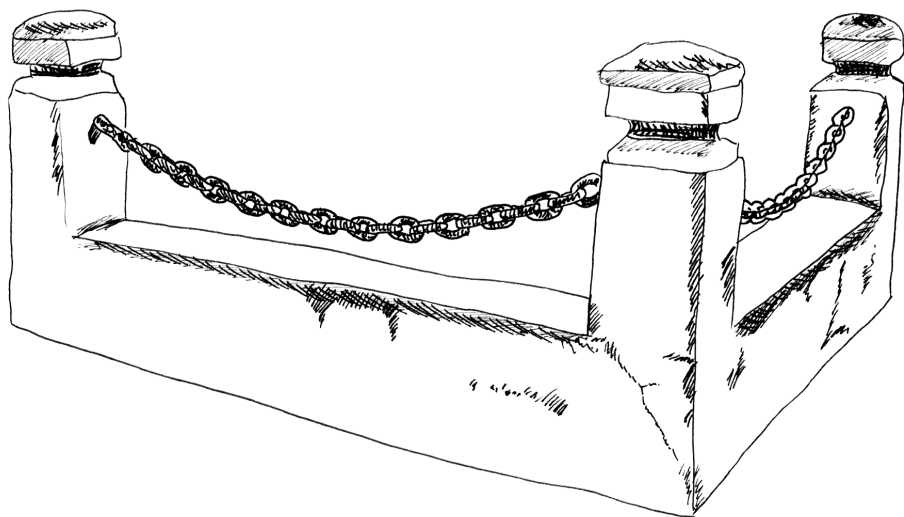
Ny traht jüh ym grusys küráz

Oły wawer ząjn ju ánik

Wen wer łejgja undum gyštáńik

DY MENĆLIKJY
TRAUMA

51

Fu dam śrajwa dy gyśajta fiöen

Hjen, döktyń, profesiöen

Wo dy kłopa yr ecnikja cajt

[ejwerława

Do's'a dy kłopafigur mej ny ej awa

Fur ganca wełt kymt der kłopakryzys

Do zy cy śwah zäjń y zer fizys

Dos'a der biöet ny wył wahsa

Do zy dy fisalöda waksa

Do zy zih fiöerwik kläda

Do zy gejn yn hada

Do zy nist ny kynä

Pöćja zäjń zy hyna

52   DY MENĆLIKJY...

Ziöen ju dy gyśajta bisküpa
Do dy kłopa zäjny zyty düpa
Do zy zih endyn zuła
Äzu höt sun ny äner gybuła

Zy myhta zäjny wi öksa
Štiöek, äny fyfik owi föksa
Djefa zy zih fergräjfa wi tjyhter wuf
Do ider ä cänkner köła ufhüw

Biöet zuła zy hon bocär ad
Oder öbaht uf zyty gat
Do zy ny zäjny Araba
Fjyr wyła šrekja yns dy baba

Ym RM konsty hühja
Fu wu kyndyn brengja stiöhja
Der fiöer wyt der erklera
Wosfer bowa zäjñ kiöelera

Wi mã zo zäjñ ehter kłop
Gük kãner nist öüsgypriöebjyt hot
Å fun zyta, wo ander kłopa hon gan
Ziöen zy, do zy zäjñ łom

Å ehter kłop mü öü zäjñ fest
Wi yr krefteräj dy gest
Kroft mü ider hon wi ływa
Mü an cãnkner łajht ufhywa

54 DY MENĆLIKJY...

Diöt wan ander kłopa śwasa
An nō śwjerer ajza hāsa
Nama gryhta y dy henda
Do's'am cybrāhja dy lenda

Zu ej oder wekt gyboüyt
Do à bow zo zājn gyhoüyt
À der kłop zo zājn ju śtecik
An wānn kilo hundynt dresik

Do zy zih kynā bywjen
Fjyr wos, kon mā gryhta fren
S'gyt ju mej kā wyłdy fihjyn
Fu dam wje à fad ju wihjyn

Fjyr dam ehta kłopatrama
Wo mǎ ázu hełt dy doüma
Ána gyt ju hefa giełd
Do zy endłik ejwergejt

Derwǎjł wjyn di ganca kłopa
Hjen, biweła ǎn kłyścoka
Głyklik wada, wi zy zǎjn
Wen mǎ myta ny wje gyhájn

Ok'ǎ eht byrezum ziöen
Zułter ǎmöł uf oüh gliöen
Án ny łön dy andyn kuza
Wo jyr ǎmöł hot felöza

56 DY MENĆLIKJY...

Zajt ju yta ony wejt
Myt oüh zoüwer füt cyfrejđ
Djefter jüh mej ani zügja
Fu dan gyśwoca ferflügja

Diöh dos wat jyr głyklik blājn
Jyr an di, wo ben'üh zājn

Dy jugyt
Dy jugyt höt kä tugyt
Mà djef ołys maha
Mà djef ejweron gejn
Bo mà ej jung
Dy ołda kuma
Di müsa zih cöwa
Bo dy junga zäjn
Yt yr maht
Dy junga kłopa
Zäjn ju ázu stiök
Käner djef'ä atkänštejn
À styk flás fjyr ida
À akys
À sóüfuł
À bajł

58

DY JUGYT

À swat

Zej wan bájisa

Ślön

Haka

Hoün

Àn cyrájsa

Dy ołdy wełt

À nöht, wen zy wan foł wada

Błajn zy nö åbysła jung

Wål zy dy ad feliza

Fu undyn fisa

Àn zy błajn łejgja

Uf inda

Do kuma noüy

Kymt dy jugyt

Wu höt kà tugyt

Ån s'gejt ołys
Fum ofang o

Kolegja, kolegja

Zy śwyca cyzoma bym egja

Cyzoma zäjñ zy äjgykämät

Cyzoma ejwertrynkja zy jyn łäd

Kamröta, kamröta

Fur at än śpejł zäjñ zy böta

Cyzoma uf dy grüw gingja

Cyzoma bym brantwäjñ zyingja

Kłyścoka, kłyścoka

Cyzoma wan zy ju droka

Fu dam, wo zy oboüta

Å wo ferzöfa fjyr jyn gytroüta

Büwa, büwa

Głyzyn y dy hej gyhöwa

Trynkwer, wi's mün ny wje zäjn

Bo zyst het kuma der gräjn

Cyzoma, cyzoma

Ider cym tyta śnełt

Wäl zy s'gyśyk ny fuzoma cyprełt

Fräjnda, fräjnda

Hon ym krig oüsgyśtanda

Än dos zejłgyśwjyr

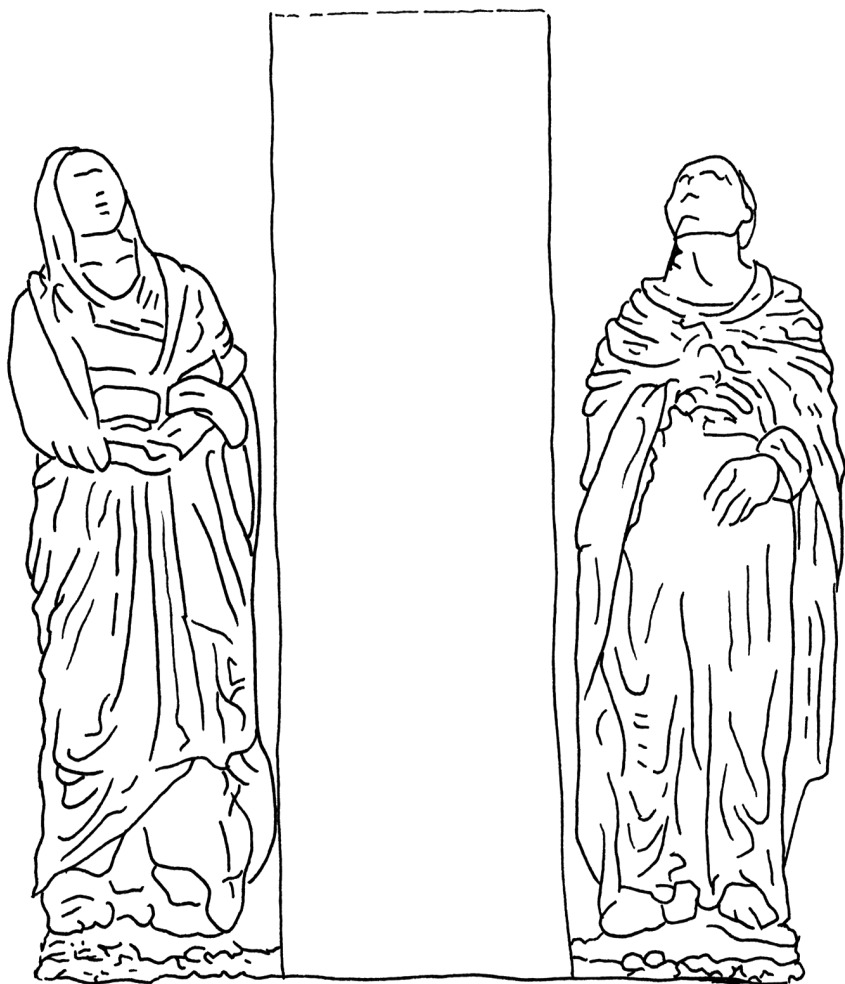
Wan zy łyndyn myt bjyr

Śwygjela, śwygjela
Cyzoma fajyn yt weła
Ynzyn oüsgydöhta hältag
Byr boü fur hyt, bym mäta

Bridela, bridela
Gyśökt wi śoünwistela
Zäjwer yta cyzoma
Nist wyt yns ny bygroma

Gyśpona, gyśpona
Dy bowa hiöera dyhama
Än jyr kumer wan
Oüsštejn müsa ałän

III

Der Menčlıkjy
Šand

DER MENČLIKJY GANG 69

Wi gejsty rym?

Wi štełsty dy śryt?

Owi à müm?

Wi hon zy dih gymaht?

Myt àm wàha?

Do dy dih ny konst rjyn

Owi à kłop?

Wos mahsty zu?

Ferwájwst dih ny?

Owi à batler?

Wi kuzty ju?

Śamsty dih ny?

Owi à miöed?

70 DER MENČLIKJY GANG

Wos mahsty yt?

Ziöe ny, do gräjnst?

Owi ä kynd?

Än yta wos?

Hengsty dih uf?

Wi ä hözaśajser?

Yta bej'h tut

Dü zułst dih śama

Mäj ełdyn zäjn hözaśajsyn

Ä yhy bej fräj

Wi der rän

Ufer zun

Mä kon fu dam łaha, wi dy kłopa

[grenn

MENĆLIKJY
WOSERTROPA

71

Mà ziöet, zej zäjñ ju byštymt biwłik
Byśnudyt

Byłan

Bypiśt, ny bygrynn

By am gywynłikja kłopa, hjen, büwa,
kłyski, wonst

Djefa kà wosertropa ny gyzan wada
Zyst wjyd'á oüsgyśpinct

Fyläjht do'á ej á bisküp

Fiöer, mynih

Do wjyd'á gyłöwt

Wosfer á güt an háklik hac'á höt

Oba, wi'á dy łóüt bykjyca

Myt jyn wosertropa

Wen à büw gräjnt, do's'um kjyc ej
 [gypasjyt

Ej'à jum zoüwer śyłik

Diöh zäj dułyt

Wen à knäht gräjnt, do's'um kjyc ej
 [gypasjyt

Ej'à jum zoüwer śyłik

Diöh zäj unräjfikkäjnt an unränikkäjnt

Wen à kłop ziöet, do's'um kjyc ej

gypasjyt, Wi'à wiöe à knäht

Ej'à jum zoüwer śyłik

Diöh zäj łöügjelikkäjnt, do'à's ejer ny

hot gyziöet, wi's cäjtlík wiöe

Wen à ołder dźjada ziöet, do's'um

kjyc ej gypasjyt, wi'à wiöe à büw

Ej'á jum zoüwer sylik
Diöh zäj ołder kuzt'á sun menteliś

Derwajł ym bisküp, ym fiöen, ym
[prałat

Ej dy grysty kjyc gypasjyt
Bo uf ejn śpryngja oły
Har kon zih ny wjen
Ejn kyná zy ny derryta
Fylájht ej'á sun gyśtiörwa
Á fun tuta djef'á śláht ny kuza?
Fylájht ej'á diöh dos gyśtiörwa?
Fylájht zäjn dos dy büwa fu Dancik
án San Domingo sylik?

74   MENĆLIKJY...

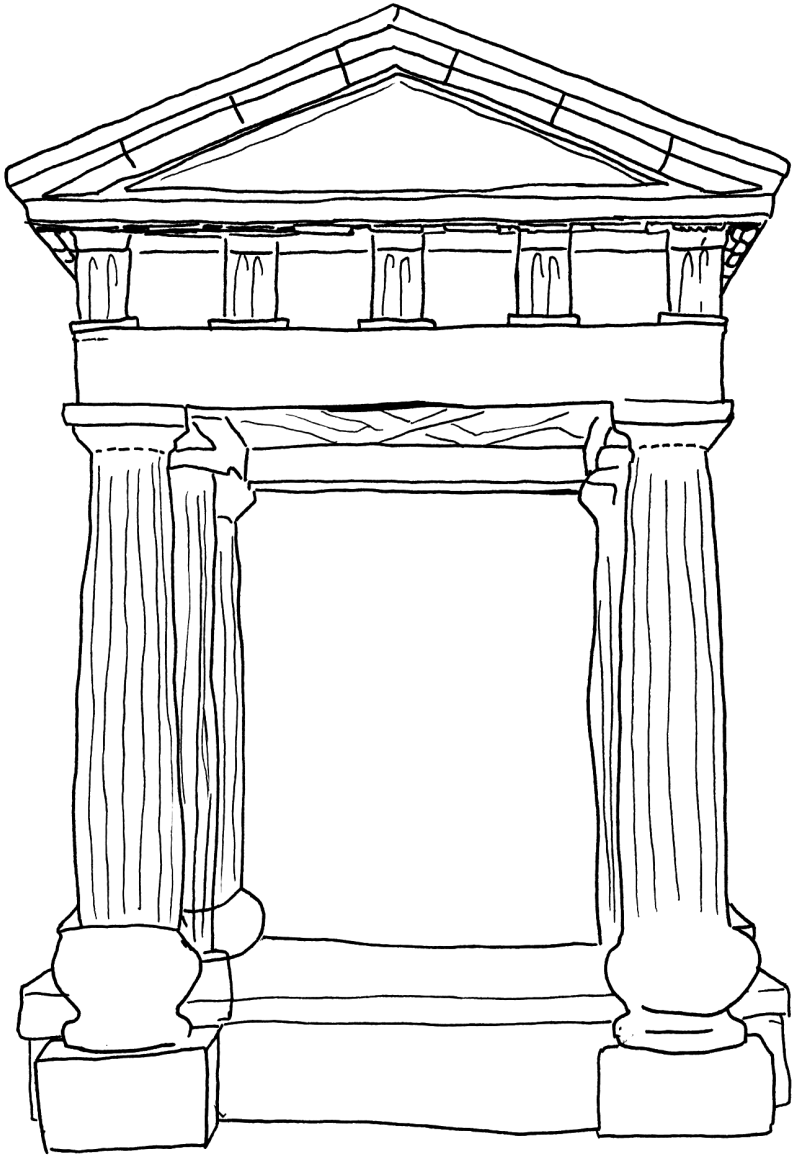
Y Fadaküf, wiöe äzu šejn
Dy bowa śtrykta śnjyn
Zugiöe śnürmäjtkja
Än äzu mił wiöe's
Ym Dräjdiof
Der prezydent kom
Än zy zunga kolanda
Myta lutyn cyzoma

Än dö uf ämöł, ziöet äner
Wo ej ynzyś, oder fremd
Zugiöe, wo'ä kån foter ny höt
Do ejm dy kjyc gyśan wiöe
Gük'ä ej ä komunist
Tiöe'ä nö zuwos ziöen

Güt do der bisküp dos oüšet
Do dy ełdyn dos śyłik ząjn
An dy kyndyn zoüwer
Bo zyst het imyd nö gydöht
Do der fiöer kon yhta śyłik ząjn

Derwajł höt zih mąj manan
derwejwuł
Wi wing ząjn dy menćlikja woser-
tropa wat
Jok „yh ho's gan” ufum facebook

Ławt amöł à gruser Kyng
Dy Spartann hon'á gyrimt
Záj stym höt ym łand gyštjymt
Y ider stot uf idum rynk

Grus án kreftik wiöe záj maht
Oüga síöef wi hinłaniöel
Oły hiłd'á fjyr à ciöel
Oły hota fönüm strah

Gük zjyr grus wiöe dy an hojer
Zos'á ałán ufum sýmł
Der Kyng fu Sparta wiöe yr trojer
Heta zy jum cügynägt à hymł
Fu zen dinyn henda ojer
Bo'á zit à ganca drymł

WA'H MIH NY
FERWÄJWA

79

Wa'h mih ny ferwäjwa
Än kän kontrakt śräjwa
Bläj ä ołdys knähtła
Ä war wył, to łahťä

Wa'h ju kynä tytä
Än rymfiöen gyrytä
Wył yh bläjn ä kala
Räjsa cejpercäla

Troü ej ä fundament
Än fum fräjyn äment
Wa'h mih ju ny kymyn
Ok byzihja krymyn

Y mer naht ej ju gykuma, der kłop,
der hālikjy

Oüşiöera müst di nadgriöeda, māj
gyśjyk trouërikjy

Ej gykuma mjyr fum fremda, ħiöeht'ā
giöe ym gułda

Wyt'ā yns ju šejn prydikja, wi wer
āmöl wułda

Har ej kuma ganc śtylüśik, āmöl cün
mer nynder

Yhy wöst ny cy mejh engl, cy mejh
trof ā śynder

Śöüt'ā uf mih, myt zen öüga, höt'ā
mih diöhśosa

Gryhta zājn māj zügja kuma, woser
ej gyfłosa

Wi'á kom ju gryht nön Wájnaht,
wiöe ju ogyfjetikt

Yhy maht ju bestys asa, ołys wiöe zu
öetik

Har höt myt gyśmak gygasa, höt'á
zih gynuma

Án záj śwynda ej gybłejn, y mem
hačła á śruma

Yhy wułd'á füt ny łoka, ejm ej dos
ferböta

Yhy śwäg, ging yh cyn mäkja, giöe
zih nist ny röta

Endłik kund yh ny oüşałda, ho'h'á
ájgyłoda

Yh gydöht, s'ej ju nist śláhtys,
s'maht nimanda śoda

Oder wi'ä ej wägganga, müst yh fu
dam bájhta

Do'h dos kon mej ny bydoüyn, wi
jok s'öwyts ślájht'ä

Har höt my's ferlön ju kynä, höt'ä's
ny wułd maha

Diöh dos mü'h ju yta ława, yn fjyr
heł fejł straha

Yhy wiöd gröp, yhy ziöet'um, yh ho
dos ny weła

Har nom mejh śneł cyr kośjerka,
mahtže ä engjeła

Nöhta ging'ä uf dy låter, kund'ä sun
prydikja

Ok ny stymtze uf dy lynkja, bo water
zyndikja

Yhy grän än yhy pišpyt, bo'h kund
mej ny šwäjgja

Yhy wuđ ju zih orajsa, uf dy låter
štäjgja

Dü, hälikjer, dü, ywikjer, bysty mer
dos šylik

Do dy zaha zäjn gyšan, wo yns ny
wiöda wylik

Dü konst kuza, dü konst kekja, dü
konst andry štröfa

Do zy flüha, do zy süstyn, do zy zäjn
byzöfa

Dü konst ju dos ołys maha, błaĵsty
inda hālik

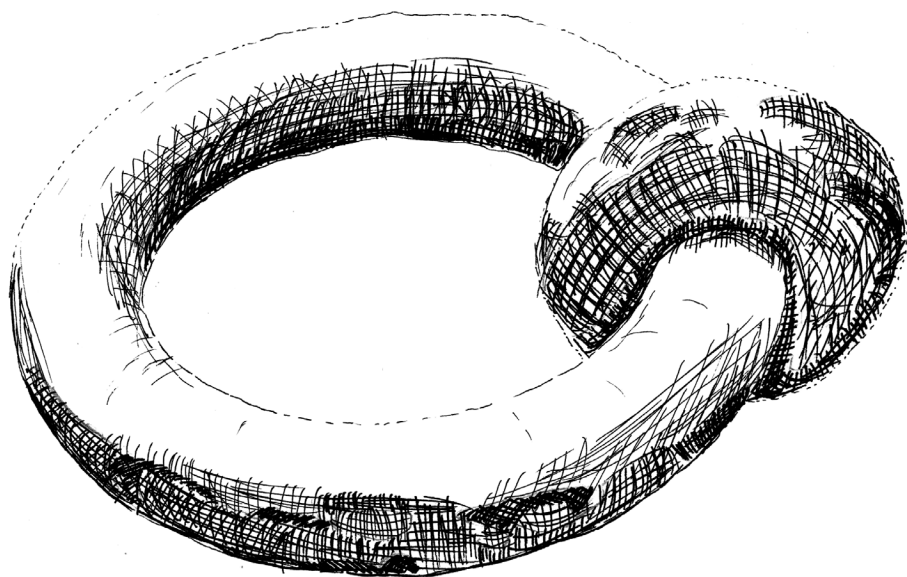
Ān fu dam, wo wiöe ym rāja, wās
nok der śtānālik

Yhy wa's fum roza rājsa, wā'h's ys
kroüc nājstela

Diöt, wu łajgt ym kiła adła, māj hālik
engjela

IV

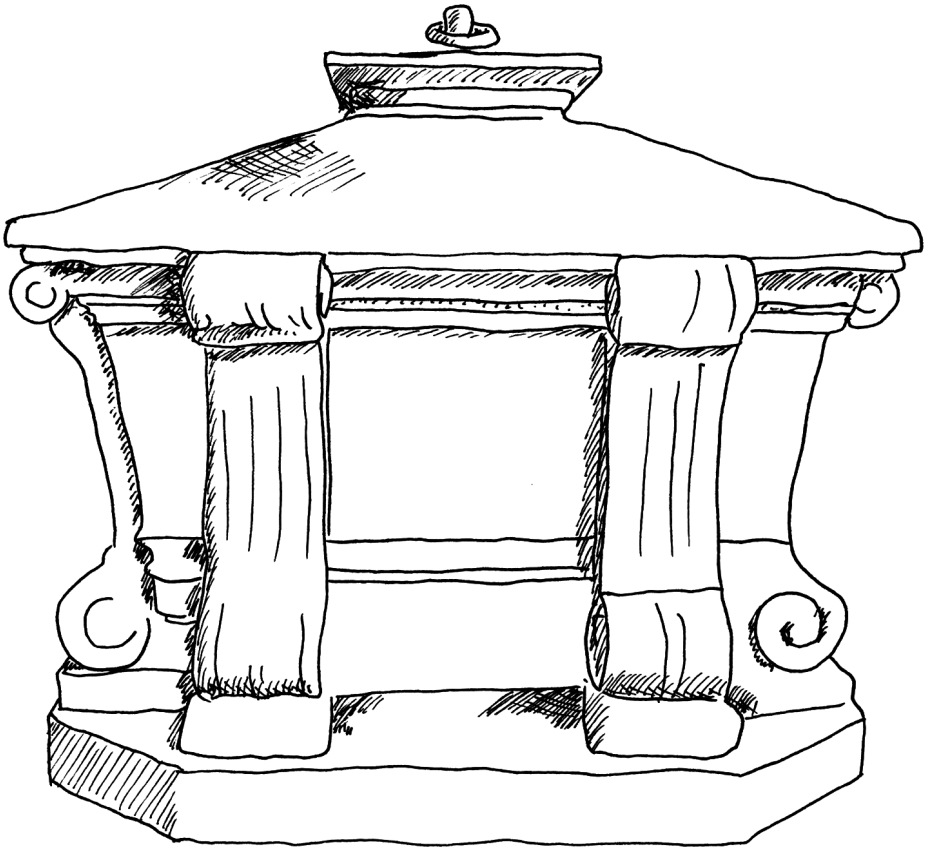
Dy Menćlıkjy

Naht

90

DY WĄJSY KRÜFT

Yr wäjsa krüft, ufum wäjsa kjuhüf
Łäjgt mäj gruser fräjnd
Ny łang ej'ä bystot
Wehst ejwum ä wäjd
Di ej ju ganc blynd

Jyster zunga dö dy mäkja
Kom ä gruser łoütcug
Oły bräta fläkja
Än zy hiłda błimła
Y zen kołda henda

92

S'FÜR WÜT

S'kom a gruser rân

Maht ufum stân foły strimła

Dy blytyn füla uf'an

Ferwätkta dy blimła

Dy lecty höfnan ej wäg

Güt ej dar menć, wo diöt łajgt yr ad
Gyłyklik di, wu'á ej gybün, di śtot
Do zy höt án zyta riöedok roüsgan
[fu zej h zoüwer

Wo wer yta ym ejn uf dar śteł ju
[troüwer

Gük'á łajt ym fremda łand
Fremdy łoüt regjyt zäj hand
Á ziöet dy würyt, śług zih myta fremda
Fremdy akyn byata zäj henda

Ynzyś ej'á jynt gybłejn
Diöh dos śoüt'á yns zu śejn
Gük wer śun fönum ny wysa
Wos wjyn maha et zäj fisa

Op zy wjyn ju cyrykkuma
Hühja ynzyś wespazuma
Op zy wjyn nö weter jiöen
Zih y wäjty wełt nö śtren

Har ej ynzer menć gywast
Ynzer ad trüg'á á łost
Hot'á's byśtenik ym hiöet
Gük káner's ny hot gyziöet

Gyśtiörwa ej'á zu gyłik
Nimand wiöe y dam ny wyłik
Har höt zih ju ny gywjjet
Ok ym tutnöca gygłiöet

Zäj tif grop štejt yns füt undyn fisa
 Wer gydenkja, wi zy dy trön foła łisa
 Ā wułd ny zäjn nöm tut gyert
 Ā wułd, do'ā yn gydanka ny jert

Har wułd, do wer āzu weterława
 Ān do hyndyn kumyn, zügja, ej yns
[awa
 Oder wjyr štejn ym woser boca knija
 Tejda wün dy grysta weja

S'woser fum rān ān fu ynzyn öegla
 Nist byłiöeht yns zu wi s'kynd ā
[biöegla
 Nist kon yns fu dar naht ufhywa
 Wer kynā jok štājd grenn ān löwa

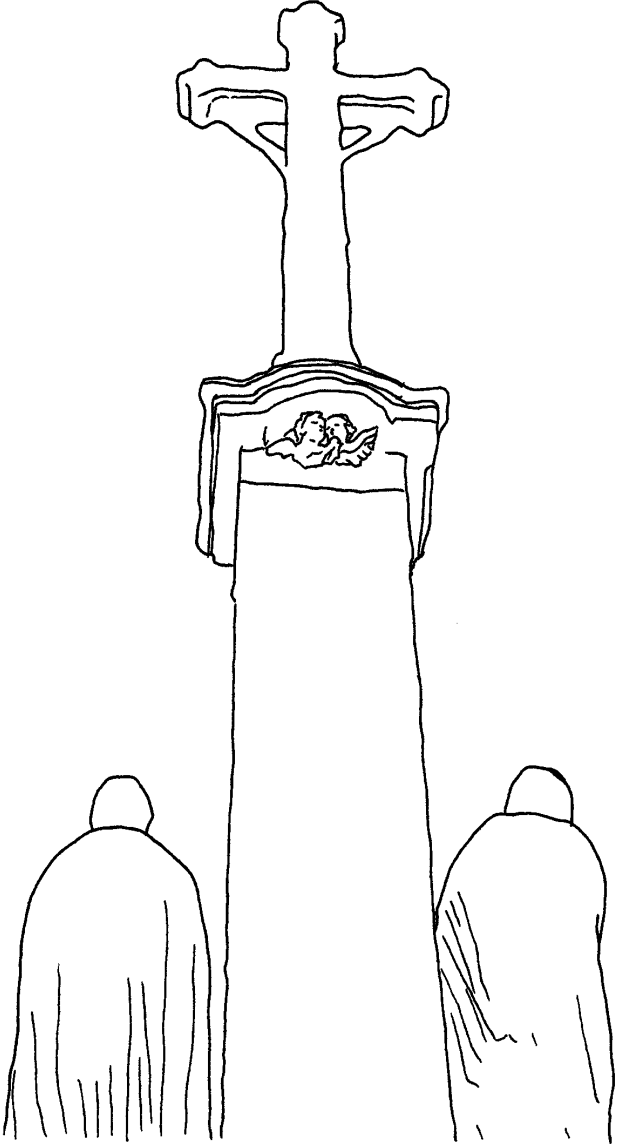
Wen's yns ajkymt, do'a ej ym löh
Wełwer yns ymkyca nö hater ys tüh
Wełwer fönum mej ny roüsküka
Śpjywer yns wi ä fergasa nasthöka

S'woser troüft uf wäjsy śtän
S'gyśyk fu ynzer wełt wyt zih yt
[wänn

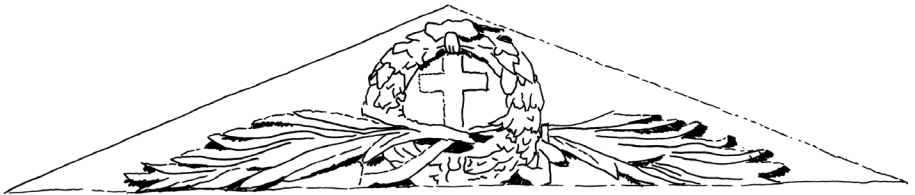
Wer hon felün ynzer śala
Yns blå nö zem tut fum kroft jok
[s'śmala

Ny gräjnt ejwer mjyr, ok ejwer öüh
Ziöet'a nö yns ym łecta łouf
Wer müsa's ufnama fernynftik
Uf dos, wo wyt kuma kynftik

Dy welt mü ju weter toüyn
Mà mü nojy zaha boüyn
Mà mü ðjyn zih wetergejn
Gük's sun hater hot gysenn

S'wönn ju y Elzas
Hefa ürPöla
Wo Frankräjh ju bykjen weła
Francejzyn müsa
Zih ny fertüsa
Ok uf dy Araba preła

Zej zäjñ ju śwahłik
Kyna ny śisa
Dy Pöla fercyła wica
Do dy Francejzyn
Łiwer ädkłoüfa
Owi ätkän islam łoufa

102 ELZASER PÖLA

Djef'ä zäjñ menćlik

Djef'ä fejł iba

Fyfik wi hićja än löba

Ä zej wi bowa

Oba wi rowa

Wo ym strah fjyn fjywył fłigja

Wjyr zäjñ ju mahtik

Ejwerślön ida

Oły wan yr hełjoüh zida

Wjyr zäjñ ju rityn

Yn grusa śymułñ

Wawer ju bałd gejn yn hymuł

Bo ju ym hymuł
Ejwyn gywylkja
Wan uf yns hiöera dy Pylkja
Wer wan diöt krigja
Präjz fjyr ofjera
Ślön fun ućekińjera

S'gejn ju ym miöek rym
Pönyśy mäkja
Gük's kałd ej, hon zy wing fläkja
Zatže uf kłopa
Zyty p**ała
Ganc andyśt wi ynzer wjara

104 ELZASER PÖLA

Dy ynzer büwa
Zäjn ju štioek, kreftik
Äna giöe äzu gyseftik
Kombinjyn kynä
Hesa än hynä
Do zy gynüg giełd ferdinn'ä

Wos kynä zyty
Šmolüšy fišła?
Wos kon ä kłop, ony nysła?
Wos kon'ä hylfa?
Wos kon'ä röta?
Kon'ä zejħ zoüwer byhita?

Bo zyty kłopa
Wer hon ny djefa
Bo hower ynzyn à hefa
Bo di rürhyszła
Àn dyny knija
Štekja yn blähruta šüja

Derwäjł fergräjft zih
À islamist
Fjy dy wūr à terroryst
Nymt' à gywer roüs
Dy bowa deroüs
Zihja undyn kłopa nyszła

Derwäjł zäjñ kłopa
Wo zöfuł ibta
Wo zy di klänyn oüsföpta
Wäjł fu dar śreknis
Łang śun adnysuł
Myta hiöeta koł wi śysuł

Śtejn et dy bowa
Wos zo'ą maha
Oły ju hon grusy straha
Dar wyt yns oły
Yta derśisa
Wen, wawer ani ny wysa

Uf ämöł zan zy
Yn hözarüla
Dos ej byštymt ny kã Pöla
Höt zih fergryfa
Å zej ädklüfa
Hynder tjyr, diöt kon'a pöha

Har ej feršwunda
Roüsgejn sun kunda
Zan, uf jyn küräza riter
S'hiöet ej diöhśosa
Blüt ej gyflösa
Hjyt mä ju bowagyćöter

108 ELZASER PÖŁA

Dy döktyń köma
Yn śpytuł nōma
Łājgt'ą diöt ganc ony ława
Ziöet der prezydent
An der rezydent
Har maht dos diöh Pöłagława

Śrājwa dy Pöła
Do mą wyt zuła
Ejm ą medal gan ufs grejwła
Zuł'ą ju fönum
Yn bihła śrājwa
Zāj gława zo ju byklājwa

Zo'ä fu Ustrzyk
Bocär Jastárnja
Zo'ä štüdjyn fur kaparnja
Wu łajgt der Pöła
Än oły zuła
Śeca'ä wi śłaht fu Warna

Ätkän y oła
Ej ju roüskuma
Do'ä hot kän śaduł koła
Do'ä łiwst oły
Bowa än kłopa
Ym łiwsta dy łecta hota

IIO ELZASER PÖŁA

Wi dos dy Pöła
Zułda derwiöera
Müsta zäj küraż byśjera
Djefwer fergasa
Bo djefwer kłopa
Wo hefa gyibt ju hota

Zyty lynkiśy
Nybohatera
Zo nama füt dy kiöelera
À fu dam kłyski
Zułwer fergasa
Ok miöehysmöł fönum śpasa

Dy oś cywüfa
Uf groz dos griny
Wi wasakjenła yn hiny
Hac mäj fur busyt
Än ład giöe wymułt
Ej ju zäj zejł sun ym hymuł?

S'ej ny cym cwäjwułn
Ziöet ju der Frana
Ok ferbesyn sun bałd wan'ä
Dy besta Pöla
Ruty bisküpa
Wo ym grus „J” łäkja düpa

JAMER HYNDUM BARTO 113

Gylik ej'á mer feršwunda
Zu ryś ys's kuma
Zöfuł maha wjyr füt kunda
Ho'h ny gynuma
Eta medytjyn ju müs yh
Än ynāncik tut den büs yh
Myta śiöefa fröga

Nymer wa'h śun ny cühühja
Y dem fercyła
Uf dejh wün māj zina głühja
Wo zy zu śtyła
Fur busyt än strah gywylkja
Wo mahta ym mejh dy Pylkja
Wo yns ślymp cüzöha

114 JAMER HYNDUM...

Uf wos hetwer ju derganga
Wen wer fräj heta
Fütgyłön dy wäjła banga
Güty derśpiöeta
Zoüwer wiöe'h zu blynd gywiöda
Uf däj gyśajta gyryda
Wo mer ufhüld s'asa
Strah hot yh dy mänung äjgja
Ziöen ju fjyn fremda
Fjyr dos ho'h gykłoüt dos śwäjgja
Do zy ny śenda
Zuwizu hon cy gyśunda
Ok dos band cwyśa ufbunda
Łoüta unferdanklih

Do wer yns sun mej ny tröfa
Tüt mer bang hojer
Derfjyr tüt mih s'nahts ju ströfa
Ołptroümgyhojer
Ufgyfüt het yh mih andyšt
Do het yh yhta rü ołdyšt
Et mü yhy bisa

Wu dy byst dos wä ju nimyd
Zu fjym zjyr zisa
Zuł bym gyłysta cimyt
Ufhalda s'flisa
S'gejt änöh ym duła saduł
Fun gydanka wüerer coduł
S'gancy ława hengja

S'kom ym fjycyner jür Käzer
Har nom yns büwa füt
Har nom oły śynsta büwa
Än kis jyr derbiöema löwa
Fjyr ynzyn Hjen, fjyr ynzer łand
Wo zy's ny hon gykant

Koma miöehja mej ny cyryk
Ä miöehja köma łom
Di wo koma, to ej dos śejn
Dy łecta zäjn yr welt gyblejn
Diöh fremda Hjen, fjys fremdy łand
Wo s'nojy giöe ny kant

S'kom ym noünändresikjer jür
Der Pöla myter stäk
Å nom å tal fu dan kłopa
Wu pönyś ny gykuzt hota
Zej wan kuma ju bałd cyryk
Bo Pöln toüyt ywik

Köma nymiöehja śun yn ham
Ferwundyt åna łom
Fjyr Pöln pläjzjyt, å et müsta
Zy underśrajwa Volkslista
Byłaner hjer der Dolek füt
Gyråhyt höt zy füt

Der doućy Wehrmacht ej kuma
Hywa kanün s'bruma
Et büwa gydyłdik wi śyf
Müsa ferłön s'Wymysoü łiw
Fjys „Foterland“ an fjys „Häjmat“
Wada uf tut gyłat

Derśosa ej hjer byłaner
Cyrykkuma kăner
Cy yns zăjn kuma dy Růsa
Yn fürśpon di, wo blyn, müsa
Fjys ferłönan, wo ej yt dö
Andyśt zy ziöen ny lö

Cyrykkuma zājn dy kłopa
Wo s'Faterland hota
Fjyn fremda łoüta ny gywjer
Dy hełwt föna y Rüsland hjet
Ej ufum śnej łejgja gyblejn
Gyfrün yn grysta wejn

Łang zājn zy cy yns ny gywast
Hon zy à nojy łost
Et müsa brykja ufboüyn
Ym zuntag, wen bowa hoüyn
Jyr hiöeta än gejn y dy kjyh
Cyzoma myter śnjyh

Dy kłopa hon zy ufgykłoüt
Zej wan ny kuma hoüt
Fun bowa fläkja zej rysa
Än s'blüt rotropa zy kisa
Dy kłopa uf Üral gyjiöet
Dy bow höt ä nakyt hiöet

Gük kłop mäjner ej sun dyham
Ej'ä kuma ju ganc łom
Än wi wer'ä wośa weła
S'zäjn kuma wejder dy Pöła
Zy nöma'an än derślüga'n
Yt łajgt'ä stäjf dyham

Jyr bowa ana dy kłopa
Wo wułd büwa hota
Traht'üh kiwer ym dy mäkja
Kiöeft hefa tojery fläkja
Bo büw dyham, ej ungyłyk
Gryht nymt'a füt der krig

HJETY MENĆLIKKAJT 123

Zih atkän bejza cy stęła
Djef'ä zäjñ ä hjeter kłöp
Štänhjet
Pähšwiöec
Hałcštiöek
Fihtagrus
Ähjabrat
Äñ nätjyrłik hengstływik

Zih atkän bejza cy stęła
Djef'ä hon maht
Djef'ä hon kroft
Gröwy štym
Festy foüst
Štiöekja füs
Šiöefy öüga

124 HJETY MENĆLIKKAJT

Špycikjy cyyn

Ån à fłaśkejmbok

Wo' à zy kon ajbajsa

Zih atkån bejza cy štela

Djef' à zih tün ośpejła

Wo' à ny ej

Derwajł ny di grusa hon busyt
derślön

Ny der Olorin, ok à Hobbit

Ny der Golijät, ok der Dawid

Ny der Wulfryk, ok zäj študent

Ny dy Ołergyliöety, ok der

Byśnudyty

Ny der R.

HJETY MENĆLIKKAJT 125

Diöh dos ej ynzer höfnan ym Ł.
Wo'a J. fum trön y dy trön wyt
wägstusa

V

Fiöerwikjy
Menćlikkajt

Yr templ fun pönyša kyngja
Wu dy łoüt štajd “ave” zyngja
Kymt kām ełter ā štatur
Ym würa gułd ān purpür

Dar štajgt ufā prydikštül
Dy oüssusłoüt ferbesyn dy kamzöln
Bo yta kuzt der grusy hjer
Zy weła ju gan dy gancy er

Har hełt zāj zynd tif ym hac
Tif ej dy wund, tif ej der śmac
Har rājst dos fłās ān cyfłekt
Fur zynd ej zāj zejł byłet

Do höt der bisküp strah
À mü jynt obrengja di mejstlah
À fyngt ju o, zy oüscyöpajn
Do zy ny zo y ejm ynwik blajn

Bo di höt zih zöfuł ajgykloüt
Do'a wje cyplöca bałd
Gafer kymt'um roüs fum moüł
Yr hand hełt'a kjytakoüł

Dy oüssusloüt, wo zy diöt štejn
Bygromt ka gafer áni ka wej
Zy nama uf di bytery joüh
Wu kymt ju roüs fum bisküpmoüł

Fynkln ju dy pastorałn
Śoła yn ekja dy horałn
Krenkja oły łoüt dy gyfta
Di der bisküp et grod śtyft'ä

Dy gejft diöhnest dy ganca had
S'wjyd dynkłer wi yr tifsta naht
Wäl's wiöem ej, blajt dy gejft cyfłosa
Wi's okült, fyngt'z hac cy byfosa

Nöm oküla wjyd'z hjet wi śtän
Wi s'brut ogydjert ym brutran
Buct uf zy s'wiöemy łiwa
Di tün wi der azbest śtiwa

I34 YR TEMPL

Der štoüb wyt nojy haca štenkja
Oü di, wo zy gydenkja
Jyr güty, łiwy gyšpona
Di diöh arcybisküp łoma

Dy gejft ejwernymt oły syhta
Dos zäjñ troürikjy gyšihta
Fur ürołda templ fu Pöln
Wjyd eta fum łyndwüm ä höł

Dy templ wjyd profänjyt
Diöh dos ołys, wo gyšjyt
Hejngybröht ej sun der Miök
Wo gük krank, bläjť'ä štiök

Å rånaböga ejwer dam stekt
Yr mytulsta, myt götyser ek
Wi y ider kjih y dam gyśmak
Gyboüt śun łang myt gruser śtak

Fur heja śoüt der Hjer trüwenik
Bykjen zuła zih dy śyf byśtenik
Oder war'as, op dos gyśjyt
Wen zy wan hon an bejza kjyt

Trynk, trynk, brüdela trynk
H'ferlö der hoüt idy zynd
Trynk, trynk, mäj H., ho!
Zu wen's kä mün ny wje gan

Wen dy wyłst ju hon hefa giełd
Müst reklamjyn dih yr wełt
Yhy wył fu dam ä procent
Cy men 14 toüzyt rent

Yh, mäj L. ho ä gyseft
Dos ony dih öü güt łjeft
Wen dy wjest mih öü reklamjyn
Cügrájfa duły łöüt wjyn

138 DÄNCIKJER BRIDYN

O mäj H., wo dy jok wyłst
Do dy'ok mäj ere bypryłst
Wen yh gybit yn duła łoüt
Wan zy gyhühja mer hoüt

O mäj L. wył yh böstan
Oły wo zy hon dyham
Bowa, kłopa, oły katöln
Wo jyn ym hac łajgt dos Pöln

O mäj H., gej mer à fłoś
Wył yh zy nama cyr koś
Wen wjyr zy sun oüstrynkja wan
Tifer än wiöem wjyd dy band

Jungy büwa sóün y jyn cü
Tjyša ny ziöen mej ká wür
Fu dam ołum mü'á šwájgja
Zyst wje'á yr heł łajda

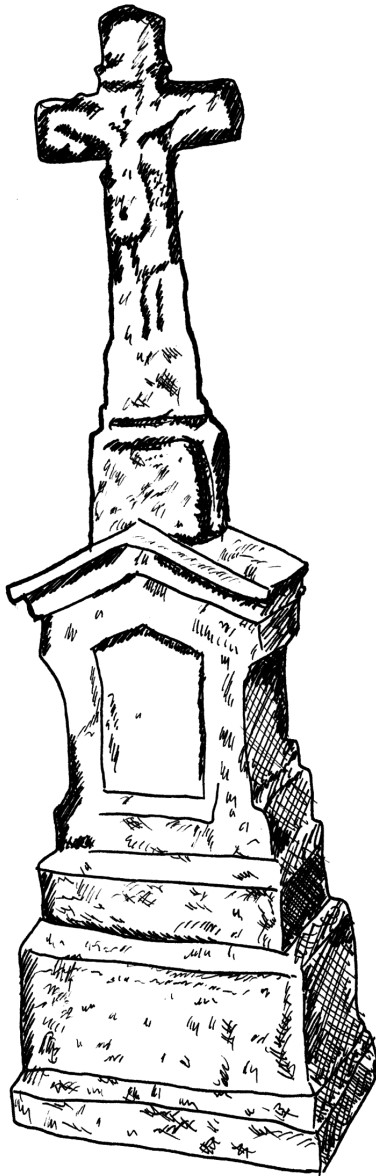
* * *

Dy zynda zäjñ ämöł roüskuma
uf dy wełt. Äner łajgt byštót y zem
säñktuárum. Ufa wenda höt'á öebro-
za, wu'á ondehtik knit äñ bat. Zu wi
ejñ dy kyndyn ondehtik hon byknit äñ
gybata. Der ander ławt äñ regjyt zäj
füwerik. Ejm dinn dy junga ynäncik.
Har ej ejweron byfüt äñ byert. Ym ejñ
wjyd's gytraht.

Zu ej dos ława. Do dy gyrähtikkäjt

140

wjyd gyhiöert wi der Mesijas fun Jüda.
Än zy kymt ny cy dan, wo zy gylejda
hota.

DER ANGMAR
Y GRUSPÖLN

143

Wi der Angmar fül
Nöma zy zäj łajb
Än ołys wo'ä hot
Än zy bystota'ä
Wäjt fur kjyh
Wäjt fum kateder
Wen nimand ny zoh
Wen nimand ny kroh
Trüga z'ä roüs
Byfüta'ä ym
Cwe möł
Än wäjt, wu nimand ny zoh
Bygrüwa z'an

144 DER ANGMAR...

Y hundyt jün

Wan zy'ä fynda

Ym kateder

Än zih wundyn

Do'ä fun tuta wiöe ufgystända

Än di gancy strek nejwerganga

WAKANC Y DOMINIKAN 145

Y Dominikan, y San Domingo
Gyt's à šejny promenad
Dy łoüt gejn s'öwyts špacjyn
Fjyr dos špacjyn krigja zy giełd
Oba šteł
Oba nist
Oba strah
Oba gyflüh
Oba ślyg

Äner
Wo dos ołys go
Krigt dos ufs end
Cyryk
Bo war zyt mytum gyflüh
Dar wyt myt dunerwater ann

146 WAKANC Y DOMINIKAN

Oü wen dy giöeroln wan triöen

Ä lydikjy trön

Ufa kjihüf

Wu'ä ni ny wyt zäjn bystot

DY GYSAKRJYTA
HÖZAŚAJSYN

147

Ny amöl gyt's gyśihta
Än dyśkürjyn
Fu dam, op'ä zo bläjn
Oba oüstrata

Äna ziöen: oły zäjn śläht
Dy ander: di hon gyjert
Dy dryta: s'gyt hefa güty
Dy fyyda än dy śtäksta: jyr fergräjft
zih uf dy müter!

Än y dar dyskusyj
Kekja di yr ryt än purpür
Dos łecty
Ä ym hacta di

148 DY GYSAKRJYTA...

Wo ym mästa triöen

Ym gywysa

Än šylik zäjn ny jok di, wo zy äzu

[grasjyn,

Gük zy ym hac grusy šuld än busyt

[triöen

Ny jok di, wo zy zih äzu fergräjfa

Äni ny jok di, wo fertriöen än

[feršwäjgja

Dy busyt än kjyc fun klinüćikja.

Šylik zäjn di kjyta

Wo zy zäjn gyšajt

Än zy mälda zih ny

Zy šwäjgja än šouin cü

Wi ädklĕft fur Kjih s'ława
Wi felešt zih s'fojer
Wi wo ämöł wingjer łöüt kuma
Än bata
Än gliöen

Zy fjeta zih ym dy štełn
Zy weła hon rü
Zy weła zäjñ fryś
Äñ jyr rü äñ gyzunda
Wjyd tojer bycołt
Ok ny fu jyn
Äñi ny fu yns
Ok fu dan klina kyndyn
Wo fur kjyh wiöda gynosa
Fun trouërikja łöüt

150 DY GYSAKRJYTA...

Wo gytylgt fur kjyh, hon zy'á s'ława
[gynuma

Än jyr nöndy

Wo zy diöh dos zäjñ runderkuma

Dos ołys zäjñ di hözaśäjsyn śyłik

Di jyr bridyn ny śenda

Wen zy yn andyn kjyc maha

Zej wan ämöł dos ołys

Obisa müsa

Wen's uf jer wełt

Dy gyrähtikkäjt gyt

Dö oder uf dar wełt

Hon zy ká kjyc

Dy kjyc hon dy klinsta

Wi wjyr
Ån ynzer nökwyn
Yr wełt.

Dy mynihja hon y Krök
Å gyboüd, wo štejt ju füt
Ganc nawam Rynk

Å kłop höt faryn
Štüdanta wi å štym
Łoüfa cüner zynt

Obrozła zäjñ gyhanga
Dy łoüta hon gyranga
Cýstrekta zih dy röga

S'güty höt ferspejłt
Felün yr bejza bełk
Ferštryhja ränaböga

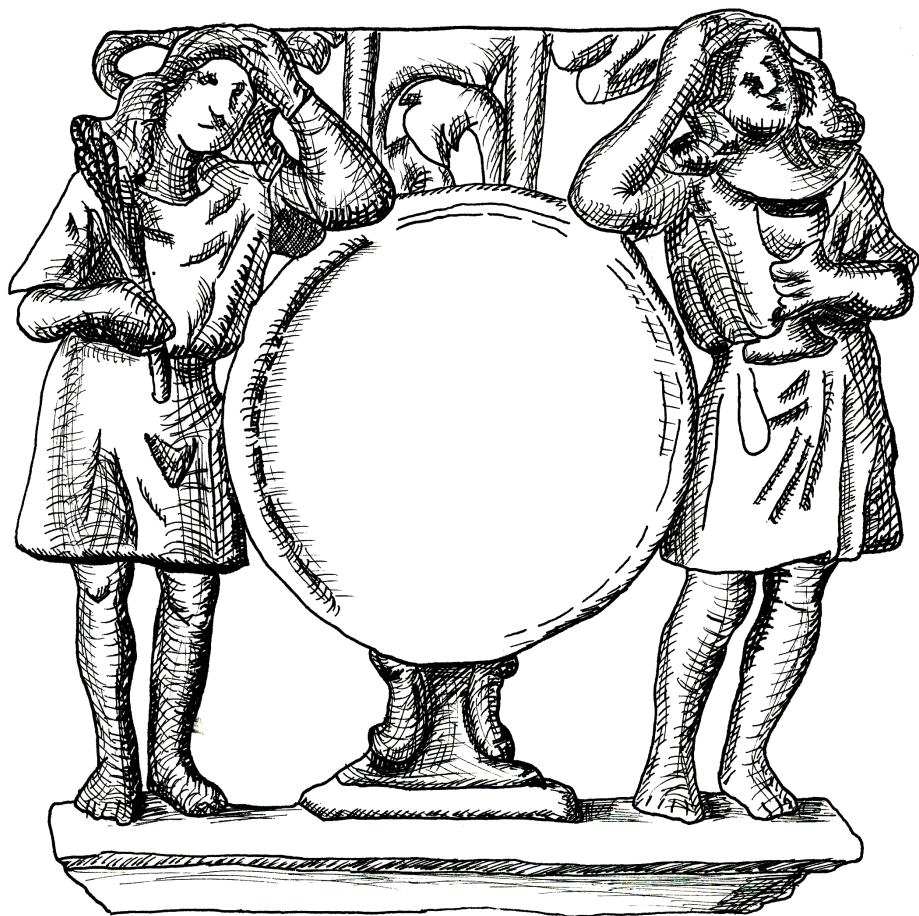
I54 OBROZŁA UFER TJYR

Dy bisküpa gejn

Myta hefa fiöen

Wen jyr syfla gliöen

Ander tüt dos wej

VI

Medycyn uf dy
menćlikkajt

KLINAFERZOMLUNG 159

Kumtze oły majna syfła; duły, kługy,
grusy, kliny

Di wo śrajwa sejny bihła;
wymysiöeryś, jüdyś, pönyś

Bo gykuma zajn dy cajt; wen fum
dystans ju zjyr wäjta

Fu dar cajt ferflügan łanga; mü wos
nouys zih ofanga

Kłopa zułda bywjen bowa; śtiöek ju
ata ufum adła

Fu jyr at gyblejn ok sowa; maht hon
zy wi śwahys fadła

Zułda zy zy understyca; oü ym fröst
än grusa hyca

Groüzlíkjy än wyłdy fihjyn; zułda zy

160 KLINAFERZOMLUNG

gryhta roštühjyn

Wu ej s'gancy ere föna, wen gyfełt
füt wada bžyma?

Fyrym zyty kłopa łisa, do zy fihjyn zu
oüssisa?

Wen dy łöft, wo wjyr yduma; an fun
byn dos šejny bruma

Wyt uf ywik ju feršwynda; fyrym tüt
kăner ny šenda?

Wu zăjn fotyn ana džjada; wen dy
fiöen kyndyn ajłoda

An zy nöhta štył gynisa; cytyn
klinüćikjy fisa

Wu zăjn di mahtikja krefta; wen dy

KLINAFERZOMLUNG 161

bejza fiöergysefta

Kliny menćeła bytrafa; nöhta un-
gyryht tün łaha?

War bywjet fur wełt dy mäkja; wo
gytriöen hon kłopafłäkja

Bo gybün wiöda zy andyšt; do
ferstända höt nimand, zyst

Heta zy gytriöen ju rykla; zu müsta
zy śtyk cy śtykla

Y idum fremda fercyła; fyrym haca
jyr zu pryła

Wu zäjn oły güty kala; wen ä kynd
wył hon ä bala

Zej gan giełd roüs uf dułyta; śtot myt

162 KLINAFERZOMLUNG

kyndyn blājn yn hyta

Bowa hon zy ufa zājta; pišpyn zy yn
štytyn wājta

Do zy giełd roušgan, hürkala; yn
kyndyn łön zy ok s'šmala

Wi wełter bowa byšica; wen der tüt
zy štäjd bykjyca

Trynkjyn, ziöefyn ana šłöjyn; bowa-
haca tegłik büjyn

Kyna nok gyšajt jok kuza; toüwuł
wada štäjd gyłuza

Zan zy zy by łouöter fremda; gük zy
zoüwer zājn dy menda

Wełyš, cünik an ungyłnik; zyca zy yr

kjyh zu śtyłnik

Nöht dyham wan zy okoha; bowa
wo gydyłdik koha

Wu ej dos, wo hot ferhása?; hefa mi
àn hefa śwása

Do jyr ząjt ju dos gyśtánik; uf wyłum
dy wełt śtejt ànik

S'kołdy bod wyt oüh ju hiöera; wen
jyr wat endłik derwiöera

Wosfer hon gymaht ju bejzy; di wo
eta grod dö śtejn zy

Gybata hon wi hálíkja; derwájł mulk-
ja zy dy śtryhja

Wo zy krigta fu jyn mütyn; wo zy
hon càm end gyfütýt

164 KLINAFERZOMLUNG

Zu dy wełt wiöd ny gyśofa; do
ekstragyśjyk zo trafa
Bowa, ny ok grod dy kłopa; f jy dy
jyśta wosertropa
End zo's zäjn myt zytum ława; diöh
dos ys's nimanda awa
Füt zo zäjn myt zyta lümpa; wo di
ungunst än has pumpa

Zuła bowa fanga regjyn; łön yr zäjnt
dy nistnycikja
Wen zih äner wyt nö śjegjyn; gryhta
zäj ryd ofjetikja
Wu wiöesty, wi zy grasjyta; wu
wiöesty, wi zy gwołcäta

KLINAFERZOMLUNG 165

Wu, wen dy bowa byrüta; wün gyc-
wunga cyn potrata?

Wifuł bowa zäjñ gyštiörwa; wifuł
kyndyn zäjñ fertiörwa

Wifuł łejgja zy ym adła; bo ä kłop
wułd regjyn hadła

Wułd, do oły zäjñ wi hala;
menčlikkajt zo'ä ny fała

Zuła zy hon grusy krefta: än nö grys-
ery gyšefta

End myt zytum kłopapłöüdyn;
zułwer menčlikkajt bysłöüdyn?

Dos tün lang sun feministkja; ozan
hon zy by kån kłyskja

I66 KLINAFERZOMLUNG

Wäg myt oła yhta-kájta; ślóüdwy'ś uf
planeta wájta

Ławwer zu wi yns gyśofa; hót der
Göt fun miła afa

Kekja wan ju, jen dy grusa; myt zem
flás án hiöeta blusa

Ny ámöl zy śun grasjyta; undercunda
zy dy hyta

Hjyt uf endłik śun cy preła; lö dy
łóüt zäjn wi zy weła

Wen der tut ej der ny awa; lö gükja
dy andyn ława

der wyła rök ufa grysta häntag
s'drymla ufa zuntag
s'ymertihla fyy dy drüzka
ä rök fyy dy ełder bow, myta bräta
štrima
ä rök uf Fyngsta
s'synsty drymla

ruz

pomerāńć

gołabyter ćekülod

groz

hymuł

fājg

błüt

štiöekjy züht

šwäher züht

noüner

möntag

blüttrynstikjy flek

opuł

bańja

citrön

ogürki

bjer

kroüt

Rut

Än

Nawet

Áni
Blöwy
Ödyn
Gryna
Áj

I72

Oütor - Tiöma fum Dökter

Dy korekt än s'diöhzan - der Śütow-Piöel fu Pejtyśburg
S'gykrysuł fum äjband - Joännä fum Märyńok-Jäcki

Der öebroz ufum äjband - Jüśja fum Biöetuł

© fjyr Wymysiöeryś edycyj fum Centrum for
Füśnan än Praktyk yr Kultüryśa Wetercijung,

2020

ISBN: 978-83-957318-6-0

Finansjyt fur Fundacjy „Instytut Artes Liberales”

FUNDACJA
„INSTYTUT ARTES LIBERALES”

Dy roüsgiöewyn:

Centrum for Füśnan än Praktyk yr Kultüryśa
Wetercijung

Täl „Artes Liberales”

Warsäwyśer Uniwersytet

Gyzełsoft „Wymysiöejyn”

Centrum Zaangażowanych Badań
nad Ciągłością Kulturową

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

Stowarzyszenie
WILAMOWIANIE

WYMYSOÜ-WARŚAW-WIN 2020